

CAMPANET

PREMSA
CORNIA

publicació de l'O.C.B.

Juliol-Agost 1991. Núm. 57
Any X

LES FESTES DE SANT VICTORIÀ

Entrevistes a: **ANTONI FEMENIES «PONSET»**
JOAN I DAMIÀ «RAMONA»
MARIANO SÁNCHEZ
JOANA CAPÓ «DE CAN RUBERTO»

CAMPANET

Revista Bimestral

Edita:

Obra Cultural Balear
Delegació de Campanet

Coordinador:

Jaume Morell Pons

Equip de Redacció:

Bartomeu J. Barceló
Antònia Bennàsser
Francisca Bisquerra
Joan Buades
Damià Ferrà-Ponç
Rafel Gelabert
Maria Antònia Juan
Bartomeu Martorell
Jaume Ordines
Damià Pons
Rafel Pons
Gabriel Reinés
Pere Antoni Reinés
Martina Serra
Catalina Valriu
Catalina Vilanova
Miquel Vives

Fotografia:

Pere March
Damià Pons
Sebastià Reinés
Arxiu Rev. Campanet

Dibuixos:

Joan Martorell
Rafel Pons
Antoni Ripoll

Portada:

Jaume Morell

Impressió:

Informacions Llevant

Dipòsit Legal:

P.M. 659/1982

Domicili:

Petxino, 42
Tfn.: 51 68 54

Els articles d'aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Preu: 175 pessetes.

SUMARI

Editorial	3
Noticiari	4
Activitats verdes	7
Activitats de Ràdio Picornell	8
El Servei d'Ajuda a Domicili	9
De jove a jove: Antoni Femenies «Ponset»	10
Negocis de roba a Campanet	13
Normalitzem les nostres lectures	14
Campanet a la Gran Enciclopèdia de Mallorca	14
Estrena de l'«Himne a Campanet»	15
Festes de Sant Victorià 1991	16
Ses Quadres d'en Joan Gual i d'en Damià «Ramona»	18
Conversa amb Mariano Sánchez	21
Conversant amb Joana Capó	24
Les restauradores del retaule del Roser	27
Esports	30
Agenda de la Vila	31
Trobada de joves a Lluc	32
Campanya de recollida i reciclatge de vidre i paper	32

ADOMAR

ALTA FIDELITAT DIGITAL

JOAN MARTORELL MARTORELL

CAMPANET

Carrer Petxino, 9 - 1º. - Tel. 51 63 62

ESPECIALITAT EN MUNTATGES D'EQUIPS DE MÚSICA D'ALTA FIDELITAT DIGITAL PER: CAFÉS, PUBS, VIVENDES I COTXES DES D'UN SIMPLE ALTAVEU A L'EQUIP MÉS COMPLET DE MÚSICA. LECTORS DE COMPACT DISC, PLETINES, EQUALITZADORS, PREVIS, MESCLADORS, ETAPES DE POTÈNCIA, ALTAVEUS DE DUES I TRES VIES, BAIXOS I SUB-BAIXOS

Tot Gust

San Miquel, 79 - Tel. 51 64 49

CAMPANET

la tenda de moda

ELECCIONS DE L'ASSOCIACIÓ DE LA 3ª EDAT

El diumenge 8 de setembre els tres centenars de socis de l'Associació Sant Antoni de la Tercera Edat de Campanet han de celebrar eleccions per a triar la Junta Directiva que dirigirà l'entitat els pròxims dos anys. S'han presentat dues candidatures, i això és bo perquè demostra que hi ha socis amb ganes de dedicar el seu temps i esforç a fer funcionar l'Associació. Esperem que guanyi la candidatura que pugui dirigir-la amb més encert.

L'Associació ja té més de cinc anys de vida. S'ha consolidat i ha estat capaç de donar moltes satisfaccions als socis. Va tenir la fortuna de tenir un primer president, l'amo en Pere Antoni Reinés «Corritx», que va demostrar tenir molta empena i moltes ganes de feina. En bona mesura ha estat un mèrit seu que l'Associació fos en tants pocs anys una entitat tan sòlida i tan nombrosa. Per desgràcia, i això sol passar sempre, n'hi ha que no li han volgut reconèixer el mèrit. I fins i tot alguns, d'aquells que mai no han donat una passa desinteressadament pels altres, s'han embrutat la boca criticant-lo. Tanmateix, però, dels brams d'ase no cal fer-ne cas.

RÀDIO 4

Per sorpresa i sense avisar, el director general de Ràdio Nacional d'Espanya ha ordenat el tancament de Ràdio 4, l'única emissora que a les Balears feia tota la seva programació en català. Immediatament, tots els treballadors de RNE a les Balears s'han manifestat davant l'opinió pública en contra d'aquesta mesura tan dràstica.

Aquest tancament respon a la mentalitat dels dirigents de la ràdio pública, que ara volen —justificant-se amb criteris exclusivament econòmics— aplicar-hi el model de les ràdios privades i fer-les més comercials. Pel que es veu, desprecien la funció de servei públic que ha de tenir aquesta ràdio, molts més important que la seva possible comercialitat.

Ràdio 4 de les Balears feia un servei públic importantíssim només pel simple fet d'emetre en la nostra llengua. Ajudava així a promocionar-la, a fer-la normal. Era una bona eina per al compliment de l'article 3 de la Constitució, que estableix que el patrimoni cultural que formen les diverses llengües de l'estat —i entre elles la nostra— s'ha de respectar i protegir.

Ben lluny d'aquest mandat constitucional, els responsables màxims de RNE han tirat per enmig i ni s'han aturat a pensar que aquí tenim una llengua pròpia i que com a entitat de l'Estat tenen el deure de protegir-la i respectar-la. I és que sempre ens toca rebre a nosaltres. Amb aquesta decisió es torna a demostrar el despreu total de l'estat central per les llengües i les cultures diferents a la castellana; no les senten com a seves per molt que ho digui la Constitució. Ens haurem de conformar, d'ara endavant, amb l'hora diària de televisió del centre territorial, si no és que l'eliminen també un dia d'aquests. I encara sort que ens queda TV3, perquè si no el panorama seria encara més llastimós.

Cantó d'es Càrritx, 18

Tel. 51 63 34

Noticiari

L'AJUNTAMENT CONTRACTA UNA TREBALLADORA FAMILIAR

Al Ple de dia 31 de juliol es va acordar convocar proves selectives per contractar una treballadora familiar. La contractació va tenir els vots a favor del PSM i el PSOE i l'abstenció dels membres del PP. Aquesta treballadora durà a terme el Servei d'Ajuda a Domicili per a persones majors, disminuïts, etc., que no es poden valer per ells mateixos ni poden comptar amb familiars. Dia 23 d'agost es varen fer les proves selectives i va quedar contractada na Joana Frau, per un període de sis mesos.

ALTRES PUNTS DEL PLE MUNICIPAL DEL MES DE JULIOL

En aquest mateix Ple, el batle va informar que la compravenda de la casa del carrer Llorenç Riber —que confronta amb la Llar de la Tercera Edat— es firmarà a finals de gener del 1992. També es va nomenar Joan Amengual com a representant municipal en la constitució del grup per sol·licitar les ajudes del programa Leader, un programa de la Comunitat Econòmica Europea que atorga ajudes a diverses zones d'Europa.

APROVACIÓ DEL PADRÓ MUNICIPAL D'HABITANTS

Finalment, es va aprovar el resum numèric del Padró Municipal d'Habitants a 1 de març d'enguany. Les dades són aquestes:

	Homes	Dones	Total
Presentes	1072	1107	2179
Absents	1	3	4
Transeünts	1	2	3

CONDEMNNA DELS ATEMPTATS TERRORISTES

Dins el capítol de precís i preguntes, a proposta del grup del PP el consistori va manifestar la seva condemna pels atemptats terroristes produïts a Palma.

EXPOSICIONS DELS GERMANS PASCUAL RODRIGO

Els germans Angel i Vicente Pascual continuen mostrant la seva producció pictòrica a diferents llocs de l'estat. Ha d'ésser un motiu de satisfacció per a tots els campaneters que sigui al nostre poble on van fent la seva obra, de cada vegada més depurada i suggeridora. A més, a tots els magnífics catàlegs que editen sempre hi consta el nom de Campanet, com el seu lloc de treball i residència.

N'Angel va exposar el mes de març a la Galeria Eude de Barcelona i del 19 de juliol al 31 d'Agost va presentar conjuntament a les poblacions de Tarassona i de Tudela una mateixa exposició amb el títol *Quililay. Pinturas en torno al Moncayo*. Aquesta muntanya de més de dos mil metres era l'element protagonista de tots els quadres. La màgia de les estacions i dels diferents moments del cicle solar convertien la muntanya mítica en un paisatge de mil cares.

En Vicente va exposar a la Galeria SEN de Madrid (15 abril-18 maig) i el mes d'agost ho ha fet a la ciutat catalana d'Olot. Les seves obres són simfonies armonioses de celatges i muntanyes, amb predomini d'una àmplia gamma d'ocres. Paissatges que transcendeixen l'anècdota de les geografies concretes i s'aproximen a la màgia de les abstraccions, mantenint, però, el rastre del món real.

Dos pintors magnífics que des de fa prop de deu anys són ciutadans d'honor de Campanet.

ESTADA A CAMPANET DE LA MARE DE DÉU DE LLUC

Dia 30 de juliol, cap a les vuit i mitja del vespre, un parell de centenars de bugerrons varen dur en processó una còpia de la mare de Déu de Lluc fins al creuer de Búger. Aleshores l'estàtua va canviar de mans: el parell de centenars de campaneters que les esperaven se'n feren càrrec i, acompanyats per molta de la gent de Búger, pujaren cap al poble fins al local de la Tercera Edat.

Tot aquest enrenou tenia la següent explicació: el Monestir de Lluc ha ofert una còpia de l'estàtua de la Patrona de Mallorca a les associacions de la tercera edat de l'illa. I aquestes la van passant pels seus locals, a cadascun dels quals s'hi està quinze dies. A Campanet ens va correspondre del 29 de juliol al 13 d'agost. Aquest dia un autocar ple de campaneters la dugueren a Consell i l'entregaren a l'Associació de la tercera edat d'aquell poble.

EL FILL D'UNA CAMPANETERA ALS CAMPIONATS D'EUROPA D'ATLETISME

N'Arnau Fontanet Bisquerra, inquer de naixement però fill d'una campanetera, na Bel Bisquerra «Costitxe-
ra», ha participat durant la segona setmana d'agost en el Campionat d'Europa Júnior d'Atletisme, celebrat a la ciutat de Salònica (Grècia). A la prova dels 10 quilòmetres de marxa atlètica, la seva especialitat, es va classificar en vuitena posició. Va necessitar 43 minuts i 23 segons per a fer el recorregut, establint el nou rècord de Balears.

HA TANCAT EL BAR «SA PLAÇA»

El juliol-agost de l'any 1989 la nostra revista anunciava el tancament del Bar Sol. Idò bé, dos anys després, el Bar Sa Plaça, situat al primer pis del mateix edifici, també ha tancat. Els propietaris actuals, en Biel Pons «Pover» i la seva dona, han decidit canviar de feina després d'una vintena d'anys de fer de tavernes. Recordem que l'edifici ha estat comprat per la Caixa de Balears per a instal·lar-hi una oficina bancària que encara no es sap quan s'inaugurarà.

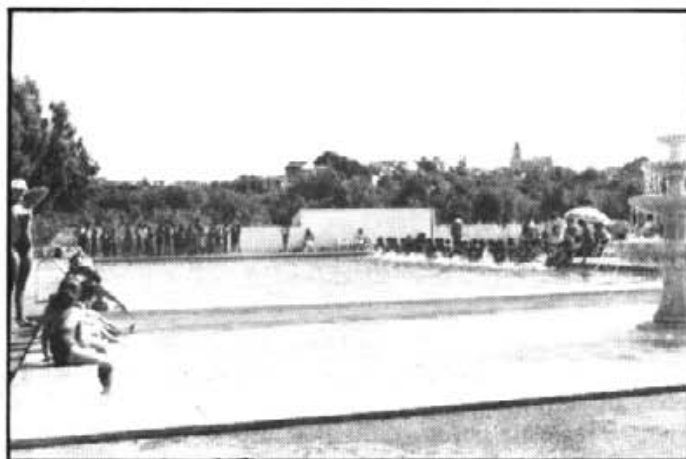
Abans d'en Biel «Pover» i la seva dona, que li posaren el nom actual, el bar va esser regentat per l'amo en Damià March. El va tenir al seu càrrec més de trenta anys. A l'època de la Segona República va esser el cau de tertúlia de la gent de pensament esquerrà. Per això, les autoritats feixistes durant la guerra el feren tancar una temporada. Can Damià March va durar fins entrats els setanta. Des d'aleshores, han estat en Biel «Pover» i la seva dona els titulars. El passat 18 d'agost en tancaren, probablement de manera definitiva, les portes.

El local era magnífic: una sala molt ampla amb un balcó que guaitava la plaça.

Quantes converses! Quantes d'hores entretingudes jugant a truc o a ramiro, veient la televisió o llegint el diari! Quantes nits de diversió durant els balls dels darrers dies que s'hi celebraren a l'època de la República! El Bar Sa Plaça ha tancat però durant molts d'anys un parells de generacions el conservaran a la seva memòria.

Sort i salut a en Biel i família en la nova etapa de la seva vida.

GRAN ANIMACIÓ A LA PISCINA MUNICIPAL I AL POLIESPORTIU

Durant tot l'estiu, amb l'excepció de la segona setmana d'agost que va fer mal temps, una gentada ha nedat i s'ha divertit a la piscina municipal. S'han estat impartint diversos cursets al llarg del dia, del dematí fins a les deu del vespre, amb la participació d'uns cent seixanta cursestistes, d'un ventall d'edat comprès entre els quatre anys i la seixantena.

Els capvespres, de vegades fins a les onze de la nit, també hi ha hagut una gran animació esportiva: tennistes, campionats de futbol, jugadors i jugadores de bàsquet, els futbolistes corrent i xutant entremig d'un nigul de pols....

Un estiu intens i divertit que probablement no és igualat per cap altre poble de Mallorca.

ARREGLEM LA TEULADA DE LA CAPELLA DE SANT VICTÒRIA

A les darreries d'agost han començat a arreglar la teulada de la capella de Sant Victòria. A més, aprofiten l'ocasió per a netejar la part superior de les altres capelles ja que a l'espai situat entre el sostre de les mateixes i la teulada del temple amb el pas dels anys s'hi havia anat acumulant una gran quantitat d'escombraries. Les obres van a càrrec dels picapedres del mestre d'obres en Toni Rebassa. Al carrer de Sant Victòria s'hi ha hagut d'instal·lar una bastida molt alta i certament espectacular.

ACTUACIÓ A MOSCARI DEL «GRUP CAMPANETER DE TEATRE»

El «Grup Campaneter de Teatre» va representar l'obra *Don Ventura veranea* a Moscari en ocasió de les Festes de Sant Bartomeu. Actuaren a la plaça dia 25 d'agost. Pel juliol l'havien representada a Campanet dins el programa de les festes de Sant Victòria. En ambdues ocasions aconseguiren provocar la rialla dels espectadors.

ACTIVITATS VERDES

REUNIÓ BEC - AJUNTAMENT

El dissabte dia 29 de juny hi va haver una reunió entre el secretari primer del BEC i el batle i el tinent de batle de l'Ajuntament de Campanet. A la reunió es va arribar a un acord per a fer conjuntament la campanya de recollida i reciclatge, segons el qual la primera recollida seria el 20 de juliol i la Fundació Deixalles, elaboraria un pressupost per a l'ús del paper reciclat en les tasques municipals.

TALLERS DE PAPER RECICLAT

Els dies 10 i 11 de juliol es varen celebrar els tallers de paper reciclat, coincidint amb les festes de Sant Victorià. Juntament amb els tallers hi havia exposició i venda de paper reciclat. Foren molts els nins i les nines que es varen interessar per la manera tan senzilla en què es feia el paper reciclat.

RECOLLIDA DE PAPER, ROBA I VIDRE

Dissabte 20 de juliol hi va haver la primera recollida conjunta de paper, roba i vidre. Organitzada per Deixalles, l'Ajuntament i el BEC, va tenir un èxit sense precedents, superant a totes les altres recollides. Els camions

de Deixalles varen recollir tot el material el dilluns dia 22. Les recollides conjuntes de roba, paper i vidre es faran cada parell de mesos. Així que ja ho podeu guardar tot.

MÉS DE 4.000 PILES

En total foren més de 4.000 les piles recollides en els ja coneguts contenidors verds. La gran quantitat ens ha sorprès molt i ha superat totes les expectatives. Les piles ja foren entregades a la fundació Deixalles. La campanya segueix en marxa.

ELECCIONS '91

Durant la campanya electoral per a les eleccions Autonòmiques, els verds varen fer un miting a Campanet, varen parlar na Margalida Rosselló i en Joan Buades, caps de llista al parlament Balear. A la llista de diputats al parlament, el BEC hi va presentar un candidat.

CORREU VERD

El n° 19 del butlletí informatiu del BEC ja és al carrer amb el seu format ja definitiu. Cal destacar la participació en ell de gent que no pertany al grup ecologista.

INCA CENTRO AUTO, S.A.

CONCESSIONARI OFICIAL

OPEL

GM

Avd. d'Alcúdia, 71
RECANVIS I TALLER: Tel. 50 50 21
VENDES: Tel. 50 34 86

INCA

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

ACTIVITATS DE RÀDIO PICORNELL

UN ESTIU MOLT MOGUT

La programació estival de la ràdio local ha estat molt variable, hi ha hagut de tot i molt. En total han estat un mínim d'11 hores d'emissió setmanals, de dimecres a dissabte. Durant molt de dies hi havia programació diària ininterrompida.

L'informatiu setmanal NOTICIES 10 s'ha mantingut, tot i que ara a cada hora hi havia un espai informatiu. Els informatius anaven a càrrec de'n Joan Pons i en Pere Morell. La música no va deixar d'estar present en la programació, foren dos els programes que se'n varen encarregar: ROCKOPICOPOP, que ho duïen en Toni Cerdà, Damià Camunyes i Miquel Sampol; i PICORNELL RADIKAL, un programa radical produït per Pau Socies, Tòfol Morell i Guillem Martorell. El cinema va arribar de la mà de Catalina Alemany, Jero Beltran i Martina Serra dins l'espai NOU PER DEU.

L'ex-president de la 3ª Edat ens va acompanyar cada dijous amb les seves narracions dins l'espai RELATS BREUS, el programa de l'amon Pere Antoni s'inclua dins el Magazine AIGUA FRESCA, dirigit per na Mª José Camunyes i en Pere Morell.

L'humor arribava amb BET MARIA'S SHOW, programa elaborat per en Rafel Pons, en Toni Ripoll i n'Arnau Grau. En Joan Canta i en Mariano Sánchez i el seu programa MUSICA DE MINORIES ens varen acostar a la música New Age.

Altres espais que ens acompanyaren foren el programa del BEC, ONA VERDA, l'espai TEMPS DE CAMP, dirigit per en Joan Pons i l'espai ESPORTS, fet per en Tòfol Alemany.

En Pau, en Lluc i en Juan José s'encarregaven de la programació infantil amb els seus BOLETS BORDS.

El darrer programa en estrenar-se fou el MAGAZINE dels divendres, un espai d'entreteniment fet per na Mª Victòria Alzamora, na Catalina Rosselló i na Bel Mª Reus.

Tots aquests programes foren patrocinats per Sa Puja-da, Bar Sa Galeria, Llibreria Es Triquet, Estanc Papereria Catalina Barrera, Bodegues Rebassa i el Concessionari Oficial d'Opel - Centro Auto d'Inca.

ESTATUTS

Des del passat mes de juny la ràdio ja té estatuts propis, segons els quals l'emissora és una entitat independent de qualsevol institució. En els estatuts es remarca, sobretot, la independència respecte a l'Ajuntament de Campanet.

La ràdio queda constituïda com una activitat del Bloc Ecologista tot i que manté la independència respecte al mateix. La ràdio té un president i un Consell de Directius propis, que estan deslligats de la direcció del BEC, tot i que aquest grup tengui un representant designat dins del Consell de la ràdio.

ELECCIONS AL CONSELL DE LA RÀDIO LOCAL

Divendres dia 23 d'Agost hi va haver les primeres eleccions al Consell Directiu de Ràdio Picornell. La participació fou del 74'9%.

Guillem Mora fou elegit President quasi amb el 50% dels vots emesos. Mª José Camunyes repetirà com a Secretària i Pere Morell fou elegit Tresorer. Damià Camunyes serà el Responsable Tècnic.

Amb motiu de les eleccions el BEC va cesar al seu Delegat i va nomenar un nou representant al Consell de la Ràdio Local, mentres que el Consell de Pastoral mantindrà al seu actual Delegat, en Joan Pons.

PROGRAMACIÓ HIVERN

Dimecres

18'00 Serveis Informatius
18'05 Picornell Radikal
19'00 Serveis Informatius
19'05 Picornell Radikal
20'00 Serveis Informatius
20'05 Nou per deu
21'00 Serveis Informatius

Dijous

18'00 Serveis Informatius
18'05 Ona verda
18'15 La vida es viu
18'30 Relats breus
19'00 Notícies 10
19'15 Sintonia nit
20'00 Serveis Informatius
20'05 Música de minories
21'00 Serveis Informatius

Divendres

18'00 Serveis Informatius
18'05 Rockopicopop
19'00 Serveis Informatius
19'05 Rockopicopop
20'00 Serveis Informatius
20'05 Musical cap de setmana
21'00 Serveis Informatius

Dissabte

10'00 Serveis Informatius
10'05 Bolets bords
11'00 Serveis Informatius
11'05 Reportatge
12'00 Informatius Locals
12'15 Esports
12'30 Temps de camp
13'00 Tertulia
13'30 Magazine
AL PUNT 100.45 DE LA F.M.
PROGRAMACIÓ MUSICAL LES 24 HORES DEL DIA

EL SERVEI D'AJUDA A DOMICILI

Darrerament a Campanet, i a la majoria de pobles, s'ha començat a parlar bastant del Servei d'Ajuda a Domicili (SAD). Per aquest motiu, consider que cal aprofitar aquest espai i aclarir uns quants conceptes entorn d'aquest servei.

-Què és el SAD?

És un servei prestat per la treballadora familiar al mateix domicili de la persona que ho necessita, per tal que pugui viure el major temps possible a casa seva i evitar desplaçaments, internaments a residències, etc.

-A qui va dirigit?

-A persones majors que no poden rebre l'ajuda adequada dels seus familiars, per motius de feina, perquè visquin fora del municipi o perquè no en tenen.

-A disminuïts i familiars d'aquests, per tal de rebre el suport necessari.

-A malalts mentals la família dels quals té dificultats per atendre'ls adequadament.

-A famílies amb infants que es trobin en una situació

difícil.

-Per què el SAD?

Els objectius del Servei d'Ajuda a Domicili serien fonamentalment:

-Realitzar diferents tasques domèstiques que normalment realitzaria la persona atesa, però que per la seva incapacitat temporal o permanent no pot realitzar (cas de malalts i vells).

-Facilitar que la persona atesa i la seva família adoptin nous hàbits i noves maneres de fer front a la situació que tal vegada fa bastant de temps pateix (cas de disminuïts i de famílies amb menors).

-Què es fa des del SAD?

Les tasques que realitza la treballadora familiar són molt diverses i depenen de cada cas en concret. Ara bé, es poden classificar en aquests apartats:

-Atenció personal: ajuda per vestir-se, per rentar-se...

-Atenció a la llar: fer el llit, fer el menjar.

-Acompanyament en gestions: anar al metge...

-Ensenyar a realitzar diferents activitats als membres de la família segons les seves necessitats i mancances.

-Qui ho pot sol·licitar?

Qualsevol persona resident al municipi de Campanet. A l'hora de concedir el servei es té en compte sobretot la situació de necessitat (estat de salut, manca de familiars...). La situació econòmica està en segon lloc.

-Com sol·licitar-ho.

S'ha d'anar a parlar amb l'assistent social de l'Ajuntament. Ella vos informarà de les gestions i els tràmits necessaris.

Horari: dilluns, dimarts i dijous de 9 a 11 h.

Més endavant continuarem parlant i reflexionant sobre el Servei d'Ajuda a Domicili.

Maria Florit
Assistent Social

Perruqueria

Mascaró

Miquel Sants Oliver, 3
☎ 51 67 72

CAMPANET
Mallorca

Bel Rosa Gual

ASSEGURANCES MAPFRE

Sant Miquel, 77
Tel. 51 60 47 - 51 65 32

07310 CAMPANET

DE JOVE A JOVE

ANTONI FEMENIES «PONSET»

Antoni Femenies és un jove de 25 anys. Va fer el batxillerat al CIDE -per les seves qualitats esportives- i va estudiar químiques a la UIB. Actualment amplia estudis a Norwich (Anglaterra), gràcies a una beca concedida per la Comunitat Econòmica Europea.

El passat mes de febrer el vàrem entrevistar sense saber cert que li haguessin concedida la beca. Al cap d'un parell de dies es va confirmar que li concedien i va partir cap a Anglaterra. Ara, hem aprofitat que ha vingut uns dies de vacances per continuar la nostra xerrada. Per això, veureu que l'entrevista té dues parts: una feta el febrer i l'altre el juliol.

FEBRER

-Per què vares triar aquesta carrera?

-Quan vaig acabar COU no tenia clar quina carrera havia de triar. Primer vaig fer matemàtiques i com que a segon me n'havia d'anar a Barcelona i no m'agradava massa, vaig canviar a químiques.

-Com està el nivell de químiques de la UIB?

-Si xerres amb una persona que no coneixi químiques te diu: «que és massa, deus ser molt llest». Però no, jo trop que és normal. Si tens ganes d'estudiar i t'agrada acabes la carrera. Això sí, són moltes hores perquè el dematí classe i l'horabaixa pràctiques, i no tens temps de fer res. Com més va més temps te pren.

-Es pot comparar amb altres universitats de l'Estat?

-Ara ha sortit el «ranking» que es fa de les universitats d'Espanya i químiques estam els segons. Miren el nivell

de publicacions i divideixen pel nombre de professors, i com que n'hi ha pocs sempre quedam bé. Estam molt ben considerats.

-Del professorat, que ens en dius?

-Hi ha de tot. N'hi ha de bons, de no tan bons i n'hi ha que no són gens bons.

-I els laboratoris, funcionen bé?

-Ara, per exemple, vàrem anar a veure els laboratoris que hi ha a Cort, per al control d'aliments, i jo crec que estan més ben ciudats els nostres.

-Ens han dit que ja has llegit la tesina?

-Sí, la vaig llegir. I que consti que va ser la primera tesina que es va llegir en català al meu departament. A altres departaments ja n'hi havien llegides unes quantes i el primer a fer-la en català va ser en Pere March. El tema de la tesina va sobre els albercocs, perquè nosaltres estudiem aliments: com treure cremes i olis de la pell de l'albercoc, ja que aquests productes estan molt de moda. Estudiàvem la composició química i vaig fer la tesina amb una al.lota que investigava la popa, jo em vaig dedicar a la part del pinyol.

-Com has aconseguit aquesta beca?

-Oficialment, encara no l'he aconseguida. A partir de tercer de carrera tu pots demanar beques de col.laboració i jo havia demanat la de quart i la de cinquè. A l'estiu feia feina al laboratori i una professora me va xerrar d'aquesta beca de la CEE. L'havien oferida al departament per si tenien algun candidat. Me va interessar però tenia el problema de la mili.

-I com has solucionat aquest problema?

-S'han portat més bé del que em pensava. El que els va convèncer més va ser el fet que jo hi anava com a representant espanyol i si no me concedien la beca a mi, possiblement seria per a un italià. Record que quan ho vaig explicar al militar va dir: «Ah no! A un italià no!».

-Per a què és aquesta beca?

-Dins la comunitat econòmica europea tenen projectes d'investigació i en aquest camp els anglesos són els més avançats, però no quedava bé que tots fossin anglesos i necessitaven algú del Sud, un italià o un espanyol, perquè hi hagués representació de tothom. Aquesta beca te subvenciona dos anys d'investigació i si les coses surten bé, escrius la tesi, que sol durar un altre any. El projecte se refereix a fibres alimentàries. S'investiga sobre fibres dietètiques.

-I com dus l'anglès?

-No gaire bé. He anat a un curset. Me varen dir que me preparàs per passar els tres primers mesos pitjors de la meua vida, perquè els anglesos són un poc rars. Cada persona te conta una experiència diferent, però vaja, en tornar de vacances ja vos ho contaré...

JULIOL

-Què feres en arribar a Anglaterra?

-He de dir que estic a una ciutat que es diu Norwich, situada al Sud-est d'Anglaterra. Quan vaig arribar no m'enterava de res. El primer dia vaig agafar un taxi i li vaig dir que me dugués a tal carrer i al número 223. Se coneix que ho deia tan malament que em va deixar al número 23, dos-centes cases més amunt. I molt bé, estic a la casa d'una senyora viuda, de 64 anys. Per Anglaterra això de tenir gent a casa seva és molt corrent.

-I el menjar que tal és?

-Durant aquest temps de vacances que som per aquí he engreixat tres quilos. Quan torni per allà, en poc temps tornaré a estar al meu pes habitual, ja no importa dir res més. Ells mateixos diuen que és el menjar més dolent de tota Europa. I és ver. Per exemple, si vols comprar fruita ells no en tenen. Un dia vaig anar a comprar-ne i vaig demanar taronges espanyoles. Me varen indicar un cartell que posava: «Taronges de València (Marroc)». Vaig demanar «com quedam», que és d'aquí o d'allà?» i me contestaren que tot era el mateix. Vaig pensar «idò anam bé per aquí». Són mortals, però poc a poc t'hi acostumes.

-I quan arribares a la universitat?

-Les dues primeres setmanes no m'enterava de res. Quan vaig arribar a la universitat me varen mostrar els laboratoris, com funcionaven. Després varen emprar dos dies per mostrar-me el sistema de seguretat, la biblioteca, com funcionaven les instal·lacions que havia de menester. Feina, no en vaig fer gens. Me vaig posar al dia amb els articles científics que havien escrit gent del meu grup. Després vaig tenir una reunió amb el responsable màxim, que segons diven és un dels homes més intel·ligents que hi ha per allà.

-Quin és el teu treball?

-Me varen exposar un programa de la Comunitat que es diu FLAIR. Aquest programa l'havien de fer dues persones. Jo podia triar la part que volgués ja que era un estudiant i l'altre era un professional. En aquesta universitat tots se dediquen exclusivament a la investigació, no és com aquí que els qui investiguen són els mateixos professors. Jo vaig triar la part química i fins ara només he fet començar. He après com funcionen els aparells i he fet un parell d'anàlisis de fibres.

-Què més fas per allà?

-Surt moltíssim: cine, teatre, concerts... perquè si tens el carnet d'estudiant és molt barat. I llavors també juc a futbol amb un equip de la ciutat que es diu Earcham Colnry. Només he jugat quatre partits però ara ja he fitxat per la pròxima temporada.

-Diven que Anglaterra és un dels països més poc racistes del món. Com és la teua relació amb la gent?

-Sí, realment no és un país racista. Hi ha gent de tot el món i com que estam tots en les mateixes condicions te dus bé amb tothom. Conec gent de 36 països diferents.

-Quina conclusió treus de l'experiència que has viscuda fins ara?

-Molt positiva, tant a nivell científic com de relació amb les persones. El fet de conèixer gent de per tot el món me fa viure més de prop totes aquestes coses que veim per la televisió i que ens queden molt llunyanes. Conec gent kurda que fa mesos que no sap res de la seva família i una al·lota d'Israel que varen bombardejar ca seva, i molta més gent en circumstàncies com aquestes.

Deixam en Toni tot il·lusionat amb aquestes portes que se li obren a l'aprenentatge científic i -el que és més important- al coneixement més directe del nostre món a través de la convivència amb gent de moltes nacions diferents.

Mª Antònia Juan Amengual
Francisca Bisquerra Mascaró

NEGOCIS DE ROBA A CAMPANET

A Campanet des de fa molts anys s'ha venut roba, ja que la gent necessitava les peces de vestir donat que no es venia roba cosida.

A principis de segle hi havia dues botigues que, a més de vendre queviures, venien roba. Tenien un taulell i a darrera uns prestatges plens de peces de tot tipus de teles: indians, llistes, cretones, roba costurera... Aquestes botigues eren s'Estanc i a Cas Marxando. En vengueren fins als anys setanta.

També durant molts d'anys, i una vegada per setmana, arribava al poble per vendre, l'amo en Pep, que era d'Inca; allà hi tenia una gran botiga de roba. Venia a Campanet i posava a «Ca na Sedes» de sa plaça. Si feia bon temps, estenia ses peces de roba a damunt una taula al carrer a davant el portal. Segurament li devia anar bé el negoci, perquè vengué molt de temps. (Fins devers l'any 60).

Cap als anys 50, en Francesc Morro «Garindo», tenia una botiga de roba a Inca, i també duia moltes peces de teles a Capanet i les venia a la mateixa casa que més enavant seria «Es saldos». En aquelles hores es començava a vendre amb el sistema «A PLAÇOS» Això a Campanet tengué molt d'èxit.

ES SALDOS

M'ho conta madò Francisca Bennàssar «Rabis», casada amb Joan Campomar d'Alcúida i amb un fill, n'Antoni.

Vàrem comprar es negoci al meu cunyat i així va esser quan vàrem obrir sa botiga «Es Saldos». L'obrírem l'any 1954 i es negoci el posàrem en cap meu.

Jo, de principi, estava un poc assustada, perquè un negoci o va bé o va malament, segons com prengui. Començàrem per vendre una gran varietat de peces de roba per confeccionar vestits, americanes, pantalons, cortines, llençols... A mesura que es negoci funcionava anàvem ampliant-lo amb llenceria, cotillaire, tavalloles, roba interior...

Ha estat sa primera botiga de Campanet que hem venut «a plaços». Es meu home s'ha preocupat d'anar a cobrar per ses cases. També hi havia moltes dones que venien a pagar a sa botiga, ho feien de sa manera que els

convenia més.

Al llarg del temps vaig veure que es negoci era lo meu, perquè m'hi vaig sentir molt bé. Hem fet molta feina, diuen que de sa feina surt es profit, i és ben cert. Vàrem tenir sa meva neboda, na Jerònia Solivelles, molt de temps per dependentia.

Devers els anys 70 sa gent se tirà molt a comprar roba feta. Vàrem deixar de dur teles i començàrem a vendre vestits, camises, calçons i tota varietat de punt. D'aquesta manera hem seguit fins a hores d'ara que hem pensat retirar-nos. Ara, després d'haver buidat sa casa, llevat prestatges i tot el que feia referència al negoci, trob a faltar es ring... ring... de sa porta quan s'obria. L'Ave Maria variada de veus, al llarg del dia tan repetida. És que em sentia molt be dins es negoci, malgrat qualche vegada trobàs algú mal d'entendre, però ho assumia i no passava res. Estic molt contenta d'aquests anys que he duit es negoci. Ha estat una experiència molt positiva.

Gràcies per haver-nos donat aquesta informació. Crec que el temps, que ho mata tot, farà que del negoci ben aviat ningú s'en recordi, però el nom de «es Saldos» segurament estarà present de generació en generació.

ESTANC i PAPERERIA
CATALINA BARRERA

Llibres
i
Material
Escolar

NORMALITZEM LES NOSTRES LECTURES

De la normalització lingüística se'n parla molt però més aviat se'n fa ben poca. Els governants autonòmics en parlen qualque vegada amb declaracions favorables però gairebé no usen el català més que per a donar el nom a les Conselleries. De ciutadans també n'hi ha molts que diuen que en són partidaris. A l'hora de la veritat, però, no fan cap esforç personal per aconseguir que la llengua dels mallorquins tenguí un ús del tot normalitzat.

I quan podem dir que una llengua es troba plenament normalitzada? És molt senzilla la resposta: **el català està normalitzat a Mallorca quan tenguí una situació semblant a la que té en aquests moments l'espanyol a Madrid o a Sevilla.** Això vol dir fer ús del català en totes les situacions i activitats següents: ésser inscrits en el Registre Civil com a Llorenç i no com a Lorenzo, aprendre-hi a parlar i a llegir, rebre-hi tot l'ensenyament, veure-hi tots el rètols del carrer, mirar-hi la televisió i escoltar-hi la ràdio, parlar-hi sempre si el nostre interlocutor ens entén, escriure-hi les notes personals i els impresos de l'administració pública o de l'activitat comercial privada, llegir-hi llibres i revistes... I aquí volia arribar.

L'edició de llibres en català en aquests moments s'a-

costa als quatre mil títols i als vint milions d'exemplars anuals. Qualsevol lector hi pot trobar l'autor, el gènere o el tema de les seves preferències. A Campanet de llibres en català se'n poden comprar a S'Estany, a Es Triquet i a la Llibreria Vilanova. L'oferta no és molt extensa però sempre s'hi troben algunes coses interessants i de bon llegir.

Quanta premsa i revistes, voldria fer esment del diari «Avui» i del setmanari «El Temps». L'«Avui» va aparèixer el 23 d'abril de 1975. Fins aquell any la dictadura franquista no va permetre que es publicassin diaris en català. És un diari de qualitat, semblant als altres, escrit en la nostra llengua, això sí. Cada dia publiquen un suplement: esports, economia, art, interiors, cultura,... «El Temps» és un setmanari convencional, amb un disseny modern i atractiu, bons col·laboradors i reportatges.

Tant l'«Avui» com «El Temps» es poden comprar a Es Triquet i suposam que també a S'Estany els durien si hi hagués demanda. L'«Avui» i «El Temps» ens permeten normalitzar lingüísticament les nostres lectures. A més, llegir premsa i revistes en català és ben fàcil i gratificant. Proveu-ho.

Guillem Dela

CAMPANET A LA «GRAN ENCICLOPÈDIA DE MALLORCA»

Ja han quedat enllestits i enquadernats els volums 4 i 5 de la **Gran Enciclopèdia de Mallorca**. Ara és l'hora, per tant, d'oferir la relació de les veus d'aquests dos volums que fan referència a Campanet, a la seva gent i als seus llocs. Al Tom 4 hi ha setze articles i sis fotografies. Al Tom 5, dotze articles, tres fotografies i un plànol.

La nostra intenció és que els lectors campaneters poguessin saber de manera concreta quins aspectes del poble són presents a la GEM. En acabar d'editar-se l'obra, certament molt útil per a conèixer Mallorca en totes les seves dimensions, tendreu a la nostra revista la llista completa de les veus que expliquen fets, personatges i llocs de tot l'àmbit geogràfic de Campanet.

TOM IV (COMP-ESB)

- Coral Sant Miquel de Campanet (p. 96)
- Corb, Niu des (p. 99, fotografia)
- Corró, Puig de Son (p. 125, fotografia)
- Corró, Son (p. 125)
- Costa, Sa (p. 142)
- Costurer, Puig d'en (p. 169, fotografia)
- Cova, Sa (p. 182)
- Crespí, Joan (p. 193)

- Crespí Nicolau, Joan (p. 199, fotografia)
- Cuculla de Caselles (p. 218)
- Cuculla de Massana (p. 218)
- Curt, Hort d'en (p. 229, fotografia)
- Cusseta, Can (p. 230)
- Decroly, Escola (p. 254)
- Embaràs, Son (p. 387, fotografia)
- Engolidor, Fontó de l' (p. 398)

TOM V (ESC-FORNAL)

- Estrany, Son (p. 139, fotografia)
- Estret, S' (p. 141)
- Estreta de Gabellí, Cova (141)
- Fangar (ps. 170-171, fotografia i plànol)
- Fangar, Avenc de (p. 171)
- Fangar, Cova de (p. 171, fotografia)
- Fangar, Hort de (p. 172)
- Fangar, Puig de (p. 172)
- Ferrà-Ponç, Damià (p. 265)
- Fondo, Comellar (p. 356)
- Font de sa Pega, Comellar de sa (p. 373)
- Foradada, Penya (p. 383)

ESTRENA DE L'HIMNE A CAMPANET

El diumenge 14 de juliol hi hagué una manifestació musical molt notable. Per primera vegada feren un Concert conjunt la Coral Sant Miquel, la Coral Llorenç Riber i la Banda La Unió. A més d'obres de Wagner, T. Huggens, P. Luna, J. Penders, J.D. Ployhar, hi hagué l'estrena de l'**Himne a Campanet**, amb lletra de Margalida Amen-

gual «Company» i amb música de Vicenç Tamarit. L'actuació va esser rebuda amb un fort aplaudiment pel públic que quasi omplia l'església. La lletra de l'himne canta les belleses naturals del nostre poble, així com la glòria dels seus personatges més il·lustres.

HIMNE A CAMPANET

Campanet és alegre com una cançó,
és un poble de festa, alegria i amor.
La bellesa l'envolta pertot arreu,
baix les blaves muntanyes el trobareu.
El nostre poble està enlairat,
del sol i l'aire està colrat.

Tenim hermoses places i grans miradors,
altes muntanyes que embelleixen l'entorn.
I davall de la terra naturals tresors,
mil·lenàries coves i riquíssimes fonts.
I a la vall amiga hi ha Sant Miquel,
és l'església antiga color de la mel.

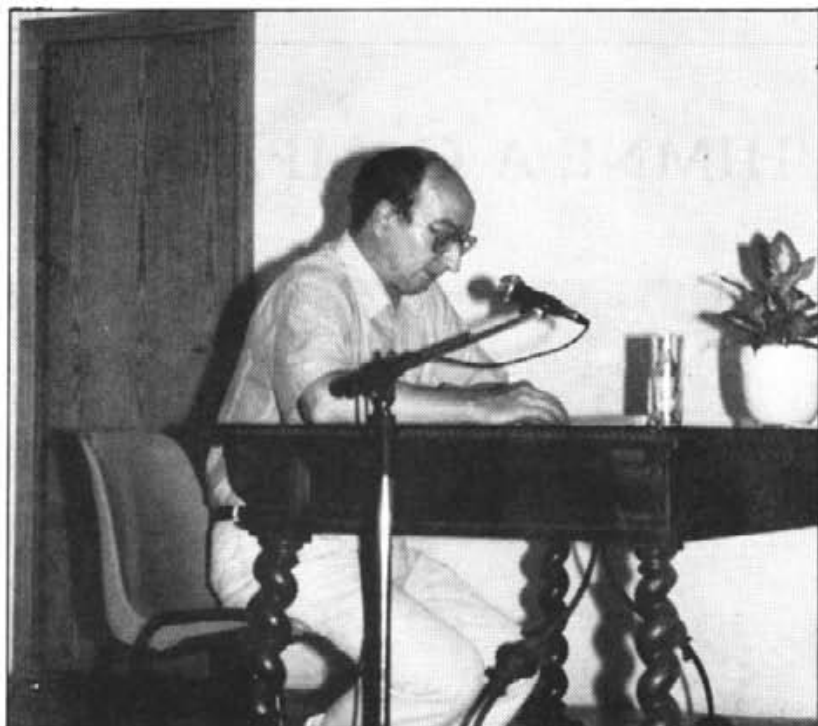
Tenim grans poetes i escriptors,
que són famosos a tot el món.
«La minyonia d'un infant orat»
en aquest poble va ser creat.

El seu autor Mossèn Riber
és fill il·lustre campaneter,
mestre de lletres Sants Oliver
al nostre poble també nasqué.

Cantem tots junts amb alegria,
les lloances que es mereix,
que té una història plena de vida
i una cultura que l'embelleix.

A dins el cor tots et portam,
i més si lluny de tu estam.
El nostre poble està enlairat,
del sol i l'aire està colrat.

MARGALIDA AMENGUAL

En Damià Ferrà-Ponç va fer el pregó: «Elogi dels campaneters»

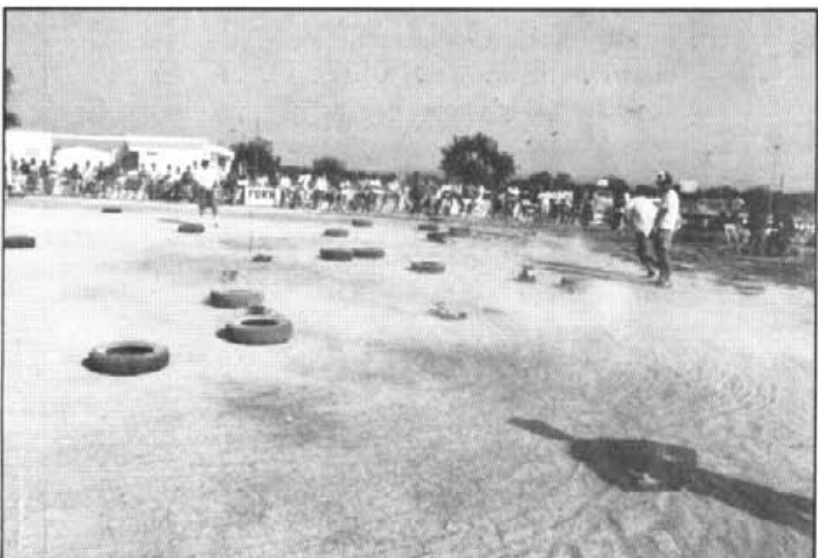
El Grup de Teatre de Campanet va

Els balls tradicionals del país

Exposició de treballs escolars

Cursa de cotxes teledirigits

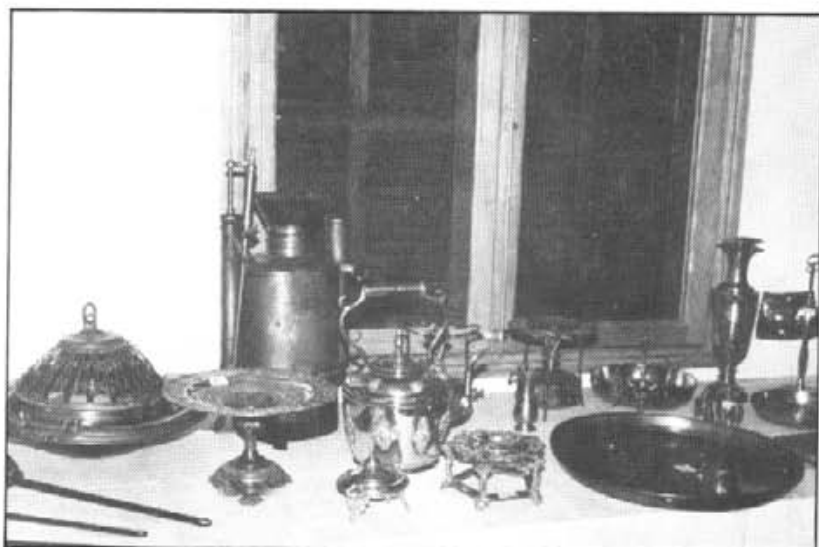

Exit multitudinari d'en Tomeu Penya

FESTES DE SANT VICTORIA 1991

«Don Ventura veranea»

Exposició d'objectes d'aram

La mostra de cuina i rebosteria

Concert conjunt de la Banda i de les Corals.

SES QUADRES D'EN JOAN GUAL I EN DAMIÀ «RAMONA»

per Jaume Morell

En Joan Gual Bennàsser «Ramon» o «des Caracas» 29 anys, és un jove campaneter aficiat als cavalls. A les seves quadres de Son Garreta, al camí que va d'Ullaró a Sant Miquel, s'hi passa moltes hores cuidant i entrenant els seus cavalls, amb l'ajut de la seva família. La Revista Campanet hi ha volgut conversar, ja que des de fa temps les carreres de cavalls tenen un bon grapat d'aficionats i seguidors. A tots ells els dedicam aquesta entrevista.

-Què hi vas molt a córrer, Juan?

-Sí, cada dissabte a s'Hipòdrom de Manacor i qualche diumenge a Son Pardo, a Palma.

-Quants de cavalls teniu que corren?

-Ara només en tenim dos que corren. Abans en teníem tres. Compram, venem, baratam.

-Guanyau molts de premis?

-Home, en guanyam qualcun. Guanyam per mantenir les bèsties.

-Són molt grossos els premis?

-Mira, t'explicaré una mica com funciona. Per córrer s'ha de pagar. Per cada reunió o carrera se paga una matrícula de 500 pessetes o un poc més segons sa categoria en què corr es cavall. Damunt ses matrícules, ses apostes i es bar se dona una quantitat per un premi. Aquest

premi sol esser de 50.000 pessetes, que reparteixen entre es quatre primers. 25.000 pessetes pes primer, i ses altres 25.000 se reparteixen entre ets altres tres. Així que per anar bé has de fer primer sempre.

-I n'heu fet molts de primers?

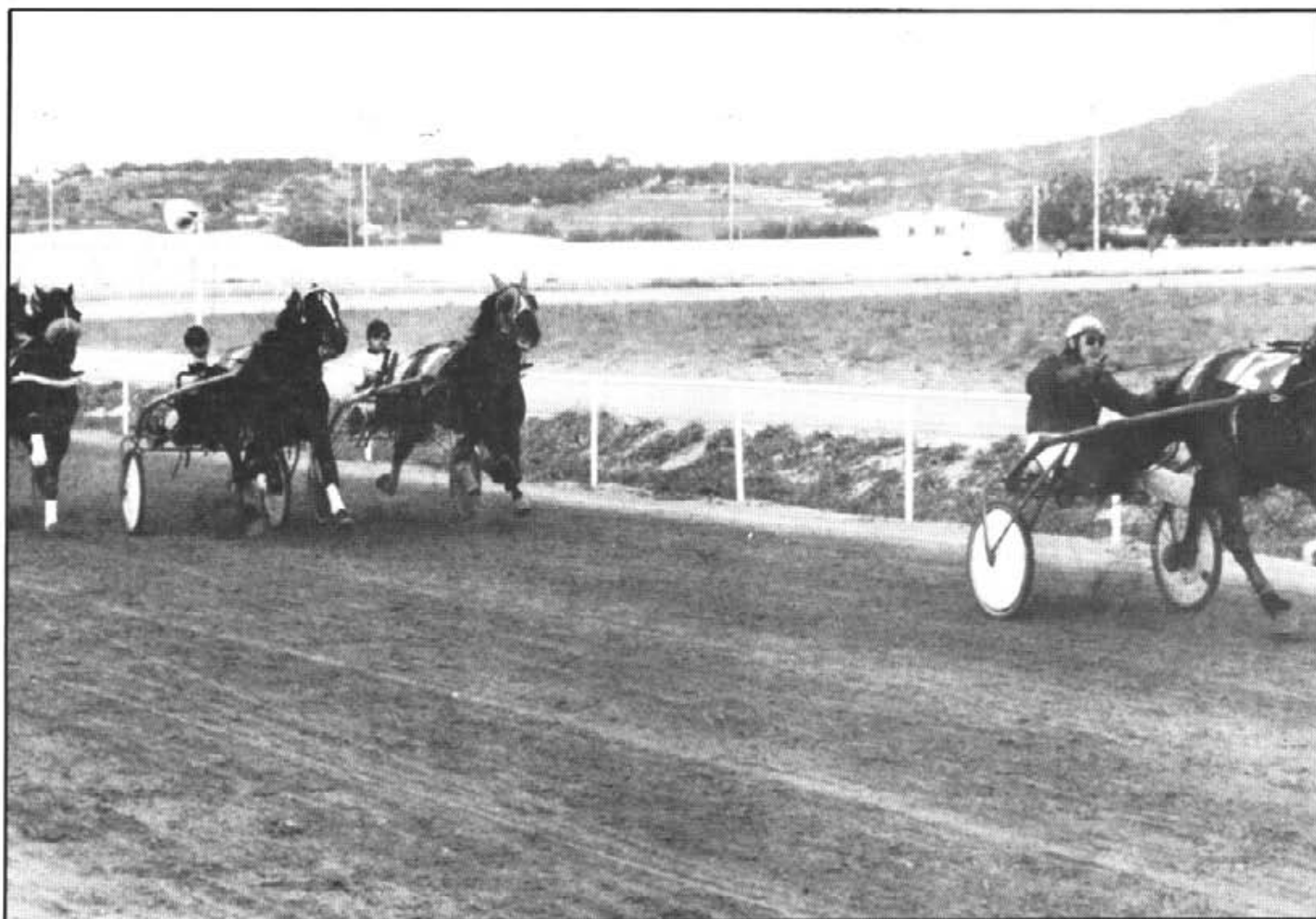
-Enguany hem corregut poc, perquè una egua l'hem dedicada a criar, i es cavall l'hem hagut de sanar perquè se va desbaratar molt. Però ara tots dos començaran es més d'agost a córrer una altra vegada. Jo he fet primer unes quantes vegades enguany, però no amb cavalls meus.

-Dur molta de feina un cavall?

-S'hi poden dedicar tot lo dia. Els has de passejar, entrenar, estopejar ses cames amb bollidures de vaumes, ulls de mata, ullastre, ulls d'esbater, etc. Això se bull amb aigua i vinagre, i mos serveix per llevar-los s'esbaronament de ses cames. Si es que estan molt esbraonats se'ls unta fins es genolls d'una pasta feta amb argila i vinagre. A damunt s'hi posa paper d'estressa i benes de repòs. I estan així un dia.

Cada dia al manco els has d'entrenar una hora i mitja o dues, llevat des dia abans de sa carrera que els tens amollats pes corral.

-Quins cavalls teniu?

-Tenim una egua de cria que nom Jatcha Mora, i es filla d'un cavall francès i de mare nacional. Tenim un poltre, Siroco, de 2 anys que és fill de cavall rus i mare danesa. Tenim sa poltre, Uli de Gual, que sa mare és na Jatcha Mora i son pare és nacional de procedència danesa-americana.

Sa raça són trotons. Són cavalls per córrer amb cabriol. A Mallorca just hi ha carreres d'aquest tipus. Això és perquè per córrer a galop has de mester un bon hipòdrom i val molts de doblers. A Mallorca no n'hi ha. Un hipòdrom de galop no pot tenir peralta perquè ses bèsties lleneguen.

-Fa estona que t'hi dediques?

-10 ó 12 anys.

-D'on te ve s'afició?

-D'anar a ses carreres amb munpare, amb l'amo en Biel de Fangar... Mun pare també té es carnet de manador.

-Quan vares córrer per primera vegada?

-Va esser a Son Pardo. Fa 10 ó 11 anys, amb un cavall d'en Biel de Fangar que nomia Carino-m.

-Com es que es cavalls tenen aquests noms tan estranys?

-Això és perquè no post posar es nom que tu vols. Cada any hi ha una lletra amb sa que han de començar es noms.

-A Campanet són molts que vos hi dedicaeu?

-Només jo i en Biel de Fangar, que ara en té dos, en Menhir, un cavall, i na H-Pride, una egua.

-Aquests cavalls de raça deuen tenir un historial, uns papers, etc.?

-Sí, quan es poltres tenen 4 ó 5 mesos, ve es coronell de sa Cria Cavallar de Palma i els fa un tatuatge. Els hi posa sa lletra d'aquell any i un número en es morro de dalt. Així després no es poden fer embulls. I després cada cavall té una carta amb tots ets antecedents de 7 ó 8 generacions. Una fulla tota plena d'esquemes segellada per sa Reial Societat Cavallar.

-Deu dur molt de gasto mantenir un cavall?

-Sí, molt. Mengen civada, faves, llenties, llavors de canyom, carxofes, pastanagó... i vitamines. Avui no poden córrer sense vitamines. Són vitamines americanes i franceses de ferro i calç.

-I ajudes o subvencions no en rebeu?

-No. Jo lo que he pensat de vegades, es que s'Ajuntament podria organitzar una mostra de cavalls. Se podria apuntar es nom, procedència, etc. Això sa gent no ho ha vist mai, és fàcil d'organitzar, i se podria començar per Campanet. Jo crec que agradaria.

Molt bé Joan, moltes gràcies per sa teva conversa, i esperem que tengueu molts d'èxits aquesta propera temporada.

Del
29 de juliol al 4 de setembre de
1991
Sa Llonja. Palma de Mallorca

UN SEGLE DE JOIERIA I BIJUTERIA ESPANYOLA 1890-1990

Organiza

GOVERN BALEAR
CONSELLERIA DE COMERÇ I INDÚSTRIA

Col·labora

SA NOSTRA
CAIXA DE BALEARIS

Centro de Promoción
de Diseño y Moda
Ministerio de Industria, Comercio y Turismo

VIGILANCIA CONCERTADA CON TRABISA

B A R CA'S RETO

GELATS I TAPES VARIADES

CONVERSA AMB...

MARINO SÁNCHEZ

En Mariano Sánchez Perelló va néixer a Sa Pobla el 17 de juliol de 1956. Als vuit anys se'n va anar a estudiar a Lluç, ingressant a la Coral dels Blauets i anant a classes de música amb els pares Rafel i Jaume Palou.

A partir dels catorze anys va continuar els estudis musicals a Sa Pobla amb madò Joana des Capità Pere: hi va cursar fins a quart de piano i fins a cinquè de solfeig. Mentrestant havia anat examinant-se al Conservatori de Palma i aprovant-ne els cursos.

Després, va aprofundir el seu coneixement del piano, cursant cinquè i sisè, amb en Toni Figuerola, d'Esporles.

El piano sempre ha estat l'instrument que ha treballat i preferit més. Tan sols aquest darrer any s'ha dedicat a practicar el schello i el contrabaix.

Paral·lelament als seus estudis musicals, en Mariano havia anat aprenent l'ofici d'electricista. Però, l'atracció que sentia per la música va determinar que orientàs cap a la seva pràctica la feina professional.

Així, acabats els estudis, més o menys als devuit anys, va entrar a formar part del conjunt Kontiki. Sobretot anaven de *tourné* acompanyant artistes, molts dels quals eren d'anomenada (Nichole, Janette, Tommy Steiner, Roi Blacke...). Un dels llocs més habituals de les seves actuacions eren les Canàries.

El 1984 va organitzar un grup propi: el Mamma Mia. Era un trio que pretenia fer el que s'anomena música comercial. Per cert, el grup, que només va durar tres anys, va estrenar-se a Campanet.

Des d'aleshores es dedica a tocar el piano totsol. Els estius, cada dia, a l'Alcúdia Park, i durant l'hivern fa tres concerts de música clàssica a l'Hotel Villa Itàlia del Port d'Andratx. A Alcúdia toca cançons estàndard, podent satisfer els oients amb un repertori pròxim a les sis-centes cançons.

En Mariano es dedica professionalment a la música. Sobretot fent actuacions en directe. També, però, fa arranjaments per altra gent, essent capaç de donar resposta a les comandes més diverses.

-Com va esser que t'instal·lares a Campanet?

-Fa dotze anys vaig conèixer la que és la meua dona, na Jerònia Martorell Morell, de «ca sa llebreta» o de «ca na cordella». Després de festejar dos anys, ens casàrem. Des de llavors, en fa deu, visc a Campanet, el poble de la meua dona. Els cinc primers anys de casat, però, els hiverns anava a tocar a Canàries.

-Aquest curs has estat el professor de música del col·legi públic, quin balanç en fas?

-M'ho proposaren i vaig dir que sí. He pretès despertar-los l'entusiasme per la música. Estimular i motivar-los. Els he fet cantar cançonetes que no tenguessin cap dificultat. Es tractava de despertar-los el sentit musical. Després, aprendre ritmes de compassos binaris i procurar que vagin entrant dins la rítmica. De solfeig, donar a entendre les primeres notes bàsiques. Fer-los entonar

aquestes notes i progressivament anar fent tota l'escala. Una bona edat per a iniciar-se musicalment és a partir de 2on d'EGB, entre els set i els vuit anys. Vaig creure que una bona manera de despertar l'interès musical a l'escola era fent una Coral, la Coral Llorenç Riber. És una Coral escolar i la seva finalitat és participar en alguns actes i crear vocacions de cantaires i preparar-los perquè quan siguin majors puguin passar a la Coral Sant Miquel. Si volen, és clar.

-I l'any que ve?

-Continuaré com a professor de l'escola. La Coral anirà endavant i, a més, ferem un cursset pels al·lots que tenen més dificultats per entonar. El faré jo dos pics per setmana. I se faran actuacions per les festes. L'objectiu és donar una bona base musical als nins i així augmentar el nivell musical del poble.

-També fas classes particulars?

-Sí, ara tenc vint-i-dos alumnes. N'hi ha de nivells i edats diferents. Molts formen part de la Banda i vénen a ca meua a intensificar la seva formació. A més, la majoria van fent els cursos del Conservatori.

-Què en penses de l'ambient musical de campanet?

-Crec que és fabulós. A Campanet hi ha arrels. Fa temps hi va haver la Banda «La Unió», l'Orquestra Vasconia, i ara tenim corals, banda, grups de música, i també tenim un gran concertista d'orgue, n'Arnau Reïnés. I molts d'altres que fan molt bona feina: en Pere Reïnés, amb la Coral, l'amo en Biel «Beneta» i l'amo en

Jaume «de s'estany»... I molts d'altres.

Trob, però, que a Campanet hi falta crear una Escola Municipal de Música.

-Com anam de projectes?

-Tirar endavant les coses que ja vaig fent. Fa devers un any em vengueren a veure en Joan «Canta» i en Llorenç de Selva per a formar un grup d'acompanyament de La Revetla Campanetera. Durant tot l'any hem fet escola de bandúrries, llaüt i guitarra. Hem comptat amb l'ajuda del Grup de La Protectora. El grup té vuit solistes cantants, tres llaüts, dues bandúrries, dues guitarres, una flauta, un guitarró i un baix.

-Per acabar ens podries contestar un breu qüestionari. Quin instrument prefereixes?

-El piano.

-Quins compositors?

-Haëndel, Mozart, Bach, Schubert... Jo toc molt la música de Bach.

-Quin estil o gènere?

-A més de la música clàssica, m'agrada molt el jazz. Crec que és una de les bases per a un pianista quant a expressió musical i tècnica.

-Una cançó?

-New York, New York de na Bàbra Streissand.

-Un cantant?

-En Pavarotti.

-Una època musical?

-La que va del 1960 al 1975.

CONVERSA AMB...

JOANA CAPÓ ALEMANY

per Antònia Bennàsser

Aquesta conversa no ha tengut el mateix caire de moltes altres degut a les circumstàncies. No hem gaudit del sol ni de la calor, del vent ni de l'oratge. Solament una claror viva entrava per la finestra de la nostra cambra. Ha anat contant a poc a poc algunes anècdotes de la seva vida, que malgrat hagi estat fadrina ha hagut d'afrontar els problemes que a vegades surten d'imprevist. L'any 36 tenia la patent del forn «Can Ruberto». Aleshores era empresària.

«Vaig néixer a Campanet dia 29 de Febrer del 1907. Es meu pare era en Joan Capó «Blanc» i sa meua mare, na Joana Alemany «Morey». Som germana de deu, emperò cinc es varen morir de petits. Vaig viure en es carrer des Pou Bo fins als dotze anys. Anava a s'escola de ca ses monges i després ajudava a ma mare a fer ses feines»

A la pagesia d'aquelles hores, la gent anava pel camp a fer feina, i una feina característica de les dones era anar al figueral. Collien figues, n'assecaven i engreixaven un o dos porcs. Els que no en tenien, de figueral, en llogaven. Tot s'estiu vivien allà, i els seus malsdecaps eren tenir els porcs ben grassos a finals de setembre o a mitjan mes d'Octubre.

«Un any madó Joana Maria «Ganussa», sa mare des meu conco «Ruberto» que es va casar amb sa meua tia Maria Alemany «Morell», em va convidar per anar amb ella en es figueral. Hi vaig anar, i hi vaig estar tot s'estiu, me va agradar molt. Allà, estones jugava i d'altres li ajudava a collir figues d'enterra, també n'aplanàvem i les col·locàvem a damunt canyissos perquè s'assecassin.

Procuràvem que els donàs es sol tot es dia. Si qualche dia sortia un núvol i amenaçava tormenta... venga ben aviat a entrar-los per por que no es banyassin ses figues. Com que eren núvols d'estiu i tot d'una sortia altra vegada es sol... altra vegada a treure'ls. Era molt divertit i entretingut.

Joana Capó als 35 anys

Quan vàrem tornar a n'es poble, jo anava a veure'ls molt sovint a n'es meus concos. Un dia em varen demanar —vols esser nostra?— Ells tenien es forn de «Can Ruberto». Em diguerent —A ca vostra sou molts d'al.lots i aquí no en tenim cap, si vens a viure amb noltros, estaràs molt bé, faràs feina aquí en es forn. Podràs anar a veure cada dia es teus pares i germans, sempre que vul-

En Tòfol «Xineta» fent un pastís de noces quan tenia 14 anys.

guis, i ells també podran venir quan vulguin. Aniràs a escola es vespres i així acabaràs d'aprendre lletra— Vaig anar a escola bastant de temps, primer amb sa mestra Antònia de «Son Gener» i també amb madò Antònia de «Son Pua». No era mestra ella, però sabia molt, i feia escola es vespres. Bé, com te deia abans, vaig pensar uns dies amb el que havia de fer. Vaig decidir que si. Amb consentiment des meus pares. Sempre he pensat que s'estada en es figueral i fugir aquells mesos de ca nostra em va fer decidir.

Sa tia Maria era germana de ma mare, i quan es va casar, sempre va viure en es forn. Es meu conco Joan Arrom «Ganús» era l'amo. En aquell temps teníem dos homes: n'Antoni «boi» i N'Andreu «Xerpes» que feien feina amb noltros, feien de forners i repartien es pa. Sa tia i jo també fèiem feina. N'he enrodillades moltes d'ensaïmades en aquesta vida. Repartia es pa a damunt es cap. Sa meva germana Francisca, quant teníem molta feina, venia a ajudar-nos. Mos posàvem sa capçana a damunt es cap i després es cove, i per envant s'ha dit a repartir pa per ses botigues...

L'any 36 degut a ses circumstàncies posaren sa patent en cap meu. Varen esser uns anys difícils i problemàtics. Anys de guerra i de misèria, d'enveges i de rancors... bé, preferesc no parlar-ne.

Vaig haver de tenir molt de coratge en aquelles hores, perquè vaig tractar d'es negoci jo tota sola, i sempre amb

homes. Crec que era s'única empresària de Campanet.

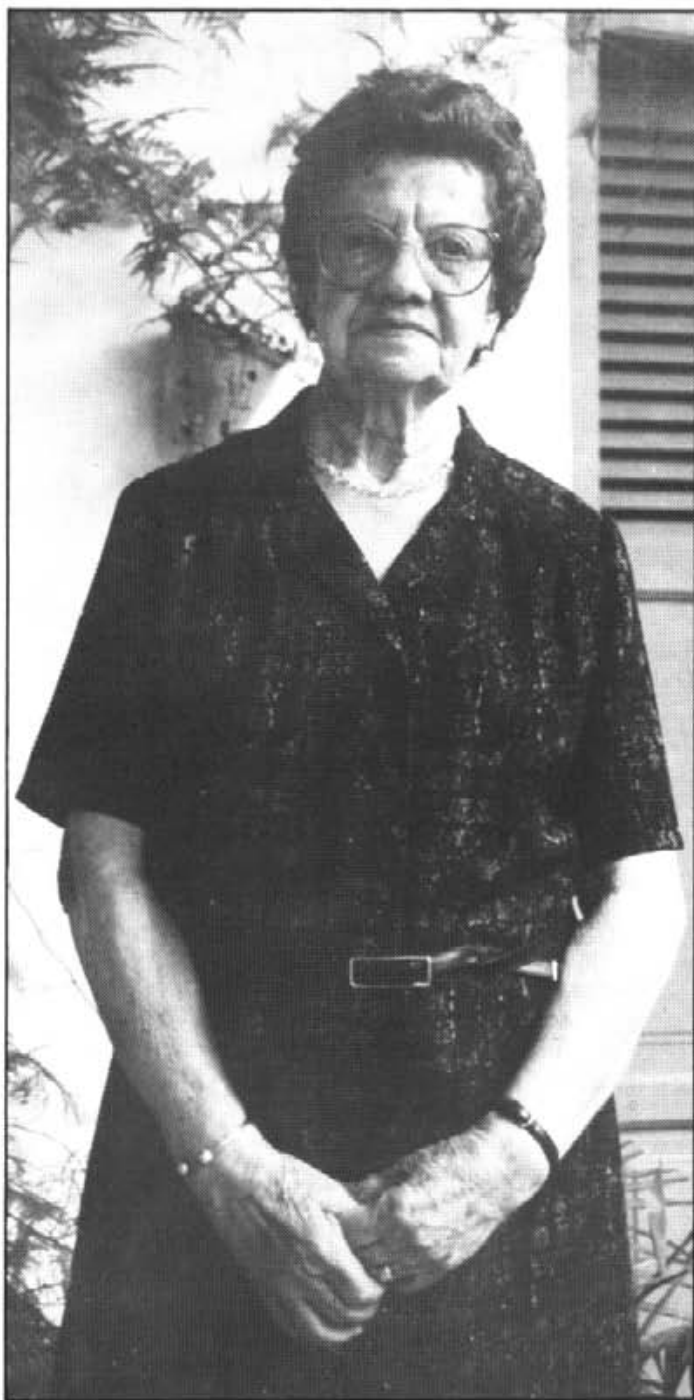
A sa plaça, a sa cotxeria de «Can Curt», venien sa farina, anava racionada. Hi anàvem a cercar—a amb un carretet, i et donaven es quilos de farina segons ses cartilles que tenia cada forn. Per tantes cartilles tans de quilos. A Campanet, llavors hi havia tres forns: ca na «Xarreta», «Can Benet» i «Can Ruberto», que era es nostre.

Es pa el fèiem meitat de farina d'ordi i meitat de farina de blat de les índies. Un panetet d'un quart de quilo per persona. Una temporada el vàrem fer tot de blat de les índies i era ben groc, altres vegades el fèiem tot d'ordi i era ben negre.

Totes ses coses essencials com es pa, es sucre i s'oli anaven molt escassos i molt cares. Hi havia pocs duros i sa gent s'arreglava així com podia. Hi havia qualche família que en tenia de doblers, però ben poques, i aquestes demanaven es pa blanc maldament haguessin de pagar un poc més. Això de fer diferències no ho volia fer, ni ho podia fer, perquè et podien tancar es forn. Hi havia gent que feia contraban però era molt arriscat i jo preferia no sortir de ses regles. No vaig tenir mai por de ningú ni a ningú, tenia sa consciència ben tranquil·la.

Passat aquell temps de misèria, ses coses començaren a tenir un altre sentit, feiem es pans així com DEU mana, ensaïmades, coques pujades, quartos, coques bambes...

Totes ses coses les fèiem a mà: pastàvem, pujàvem ets ous, llescàvem ses sopes... no teníem cap màquina llavo-

res.

Cada dia fèim moltes pastarades. Ses dones ens duïen es talec amb sa farina, i noltros els fèiem es pa moreno, blanc o mesclat, elles donaven ses ordres. Deixaven es talecs a una vorera i arribaven a fer una bona estesa, eren de diferents tamany i diferents colors. Posàvem una senya a cada talec i sa mateixa senya en es pa. Pocs ples ens equivocàrem. Hi havia qualque dona que pasta-va a ca seva i ens duia sa pasta, i noltros els fèiem es pans. Ses darreres dones que dugueren sa pasta foren: madó Francisca «Marranxa» i madó Maria «Banyeta». Això que te cont era devers l'any 36. (De farina, en du-gueren fins els anys 50).

En aquelles hores es forner era en Guillem nostre, Gui-llem Mir «Morell». Vàrem estar molts d'anys junts, sa seva família, es meus concos i jo. Morts es meus concos vàrem dur es forn noltros dos. Tenguèrem de forner en Joan «Pometa». Després n'Antoni i en Miquel «Rosset». També en Pere. Repartien es pa amb bicicleta, un cove ben ple a darrera i dues senalles penjades en es marillar. Es darrer forner que tenguèrem va esser en Tòfol Palou «Xineta». Llavors ja havíem progressat molt, teníem màquines per pastar, per fer coques pujades... es forn ja anava amb fuel, havíem comprat un cotxe i en Tòfol hi repartia es pa. Ell, en Tòfol havia fet de forner molt abans a ca na «Xarreta». (Ets altres forns des poble també progressaren igual que noltros. A un poble petit es nego-cis són molt similars).

Així i d'aquesta manera férem feina bastant de temps. Quan en Guillem se va retirar, es forn, el vaig llogar a n'en Tòfol «Xineta». Hi va estar uns quants d'anys. Des-prés, quan el va deixar, el va tenir un ciutadà, i ara el que hi ha.

A n'aquest forn, sempre l'he estimat i quan veig que ses coses van bé, estic molt contenta. Gràcies a Déu (aquest forn) sempre ha anat envant i ha fet nom, del qual he gaudit tota sa vida.

Gràcies tia Joana per haver contat el procés d'aquest forn, del qual sempre heu estat orgullosa.

Aquest article es publica d'acord amb el Conveni sig-nat entre la Conselleria de Cultura i l'Associació de la Premsa Forana.

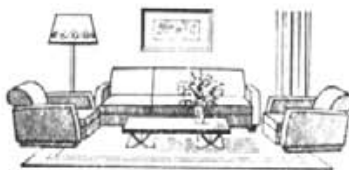

yogur natural
GARANTIA NESTLÉ

EL IOGUR DELS ESPORTISTES

Lluís Bennàsar Sampil

TAPISSERIA

Placeta Rector Tamorer, 1
(devora l'església)
Tel. 51 65 10
CAMPANET (Mallorca)

LES RESTAURADORES DEL RETAULE DEL ROSER

Tots els campaneters coincidim a l'hora de considerar l'ermita de Sant Miquel com un monument de primer ordre, tant pels seus valors artístics com històrics. I és ben just que sigui així. Sant Miquel de Campanet és una de les peces grans del patrimoni cultural de Mallorca. Probablement mereixeria una atenció i una admiració encara majors. Sobretot convendria valorar-ne els detalls, els elements arquitectònics menors i els que es conserven a l'interior de l'església, així com l'entorn més pròxim que l'envolta.

Una peça valuosa conservada a l'interior de Sant Miquel és el Retaule de la Mare de Déu del Roser, situat a la part de la dreta, entre la pintura de Sant Victorià ja cent i la trona. Aquest retaule durant les tres primeres setmanes d'agost ha estat objecte d'una acurada restauració que ha permès netejar-lo i posar en evidència els seus esplendorosos encants artístics.

La restauració ha anat a càrrec de tres professionals catalans: na Carme Goula Arnau, de Vic, n'Àngels Espina Cascales, de Campdevànol, i en Genard Pascual Figuerola, de Valls. Les dues al·lotes són membres del Taller Grisalla, dedicat a la restauració i conservació d'objectes d'art i que treballa per a particulars i per a les esglésies.

Els hem anat a entrevistar un dematí ben calorós. La conversa, feta dins una atmosfera carregada d'olors de vernissos i pintures, no ha interromput el seu treball.

-Com aprenguéreu aquest ofici?

-Estudiàrem la carrera de Belles Arts a la Universitat

de Barcelona, durant cinc anys, i ens especialitzàrem en restauració. En acabar, ara ha fet quatre anys, entràrem a formar part del Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya. Participàrem en la restauració d'obres que formaven part de les exposicions CATALUNYA RESTAURA I MIL·LENIUM i també hem realitzat treballs «in situ» en diversos indrets de Catalunya restaurant retaules, pintures de gran format i murals.

L'estiu passat restauràrem el Retaule de Sant Pere de Santa Maria la Major d'Inca.

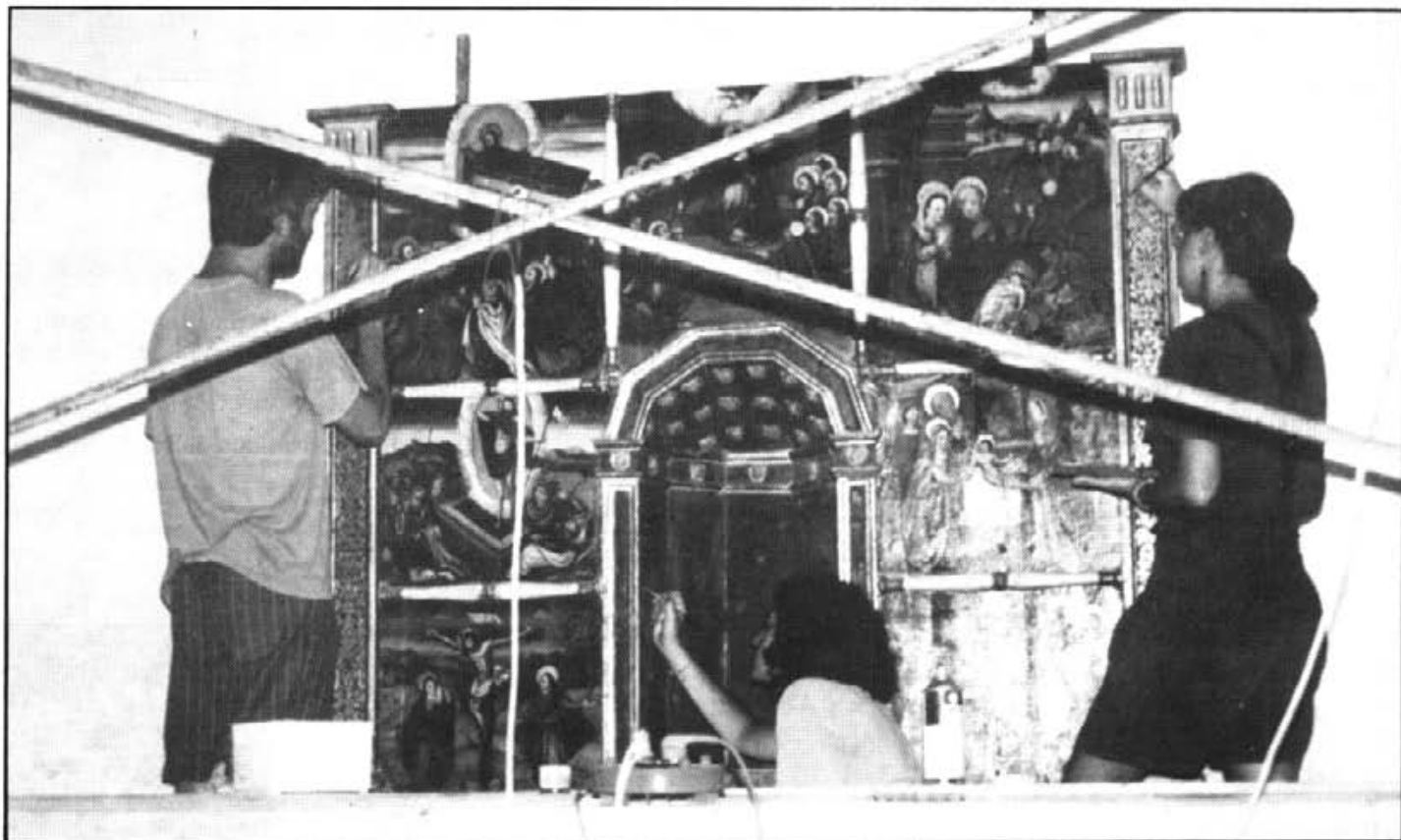
Fa devers un any ens desvinculàrem de la Generalitat i creàrem el Taller Grisalla i ara treballam pel nostre compte per a particulars i per a esglésies.

-Com va esser que rebéreu l'encàrrec de Restaurar el Retaule del Roser?

-L'estiu passat, mentre fèiem la restauració a Inca, en Pere Reinés hi estava restaurant l'orgue. Ens vàrem conèixer. I en Pere va proposar a la Parròquia de Campanet i a la Fundació Joan Amengual i Pericàs que aquest estiu ens encarregassin aquesta feina. Ens allotjam a ca seva i les despeses van a càrrec de la Fundació, hi posa dues-centes mil pessetes, i de la Parròquia, que hi posarà la resta.

-En quin estat es trobava?

-La pintura força bé, excepte la part interior, la prede-la, que estava picada expressament, amb un clau o una punta de baldufa, sobretot les cares dels jueus. A la resta d'escenes hi havia pèrdua de pintura: desprendiments per la humitat, esquerdes, cops,... Era molt negra a causa el fum de les espelmes, de la cera acumulada. La fusta

estava bé, sobretot a l'esquerra i a la part inferior. La fusta és una classe de pi. Faltaven algunes peces de fusta que hem hagut de tornar fer: angelets, guardapolsos,... Hem fet els dits de la mà dreta que faltaven. També hem canviat la base de la fornícula, de la capelleta, l'hem baixada, perquè la Mare de Déu hi cabés millor i no tocà amb el cap els àngels de la volta.

-Ens podrieu descriure el Retaule?

-Sembla d'un gòtic tardà. Comença a esser renaixentista. L'estructura triangular que té així ho indica. Les escenes són pintades a l'oli, les corones i els ornaments són fets amb or fi combinat amb tremp de cola. El Retaule té setze escenes que representen els principals misteris del Rosari: episodis de la vida de Jesucrist, la passió, l'anunciació, ascensió i glorificació de la Mare de Déu, Déu omnipotent,... Les decoracions de les columnes estan fetes amb la tècnica del llamat. El Retaule té un bon nivell artístic. Destaca per la gran quantitat d'escenes i de personatges. Es ric en detalls. Presenta una superació del gòtic perquè, per exemple, ja no han fet daurat el celatge, ja s'han atrevit a pintar-lo. Encara no dominen la perspectiva però ja comencen a intuir-la. Aquest Retaule seria una manifestació d'art popular ben fet, el pintor tenia ofici. Creim que l'estàtua de Nostra Senyora del Rosari és posterior perquè les solien fer ben ajustades al tamany de la capelleta. Degueren substituir l'original per una Mare de Déu d'un altre lloc.

-Quin procés heu seguit per a fer la Restauració?

Vàrem fer una desinfecció preventiva per a matar els còrrecs. N'hi havia alguns. Després vàrem fixar la pintura i l'aferràrem a la fusta si estava alçada. També vàrem re-

forçar la part de la fusta: hi posàrem falques, algunes peces noves, ajuntàrem peces separades, encolàrem peces que es movien... I a trossos que faltava fusta o suport, n'hi afegírem o ho omplírem amb fusta sintètica. Un cop reforçat vingué la neteja de la pintura i l'eliminació de vernissos. Després, férem una primera envernissada per a protegir la pintura abans de posar-hi la massila per a igualar, posar al mateix nivell, sense esglaons, tota la capa de pintura. Quan ja està a punt de retocar, s'ha d'ajustar el color que s'ha de posar als colors de cada zona. Hem fet un retoc il·lusionista, això vol dir que hem pretès que no es conegui la restauració, que s'assembli al màxim a l'original. **Respectar l'original per damunt tot i no desvirtuar-lo.** I ho hem pogut fer així perquè els trossos de pintat que faltaven eren molt petits. A la part de les motlures hem intentat igualar el color de l'or però sense posar-hi ni or nou ni purpurina, ni cap material.

S'ha intentat que la visió de tot el conjunt no quedàs trencada, volem dir que cap part no cridàs més l'atenció que les altres.

Els deixam engrescats en la seva feina. Dins l'ermita es mesclen les olors i la xafogor que desprenen els focus encesos per a il·luminar el retaule. Algunes mosques hi han cercat refugi. De tant en tant, uns estrangers muts s'hi introdueixen i miren. La laboriosa tasca de la restauració continua. Els colors originals, un parell de segles després, tornen oferir-se amb tots els seus encants.

Damià Pons i Pons

ESPORTS

ELS CAMPIONATS D'ESTIU DE FUTBOLET

Durant els mesos de juliol i agost gairebé cada dia hi ha hagut partits de futbolet al Poliesportiu. Devers vint equips i més de cent vint jugadors han fet esport i salut, amb qualque aferrada que no ha anat a més i amb unes bones suades.

L'organitzador de tota aquesta moguda ha estat l'infatigable Joan Amengual Capó, ànima del C.E. Campanet,

del qual és el tècnic general i l'entrenador de l'equip de la segona regional. És una persona molt dinàmica que aquest estiu ha demostrat sobradament les seves qualitats d'organitzador.

Vegem quins han estat els resultats dels diferents campionats.

CATEGORIA A-7

Hi participaren tres equips quedant classificats en aquest ordre: Sa Pujada, Cas Reto i Es Punt.

BENJAMINS

La lligueta final fou disputada per Cas Reto, Es Club i el Poliesportiu. El partit decisiu pel primer lloc enfrontà aquests dos darrers equips. El Poliesportiu va guanyar per onze a cinc. En quart i cinquè lloc s'hi classificaren Sa Pujada i Es Punt.

MAJORS

Hi participaren nou equips. A la final s'enfrontaren Sa Pujada amb un equip de Búger. Els campaneters no aconseguiren controlar els nervis i perderen per set a tres davant un adversari enèrgic i eficaç.

VÈTERANS

Els participants foren quatre: Floristeria Klasman, Es Club, Cas Reto i Tresca-muntanyes. Alguns d'aquest veterans encara conserven la tècnica i l'habilitat, i fins i tot

la força, que demostraren sobradament en els seus millors moments. La classificació final del torneig ha estat la mateixa amb què han estat assenyalats els equips.

CAMPIONAT DE TENNIS

Durant el mes de juny i la primera setmana de juliol es va fer el 1er Campionat Local de Tennis. S'hi inscriviren més de vint jugadors de diferents edats. Després d'una primera fase de lligueta, els quatre primers classificats s'enfrontaren a les semifinals i, els guanyadors, a la final.

El resultat va esser el següent:

Campió: Miquel Alemany «de ca na Pelada»

Sub-campió: Antoni Aguiló Pons «Marxando»

3er classificat: Pep Candel «Candel»

4er classificat: Guillem Alemany Pons «Morell»

Agenda de la Vila

NAIXEMENTS

-Mercedes Atienzas Blanco, filla de Manuel i de Carmen-Damiana (25-juny-1.991)

-Antoni Martorell Mir, fill d'Antoni «Cassolí» i d'Antònia Aina -de sa Pobla- (24-juliol-1.991)

MATRIMONIS

-Manuel Atienzas Chica amb Carmen-Damiana Blanco Serrano (5-juliol-1.991)

DEFUNCIONS

-Jaume Estrany Martí «de Fangar», de 70 anys (26-juny-

1.991)

-Romald-Alan Brucklehurst, de 62 anys (27-juny-1.991)

-Pere Vives Klamm «Solleric», de 64 anys (7-juliol-1.991)

-Francisca-Victòria Bernat Socies «de ca na Pelada» de d'1 any (15-juliol-1.991)

-Joana-Aina Bisquerra Cifre «de sa Teulera», de 80 anys (2-agost-1.991)

-Elionor Bennàssar Gual, de 82 anys (13-agost-1.991)

-Maria Mayol Solivellas «de Can Xiscos», de 81 anys (14-agost-1.991)

NOTA: A l'agenda de la vila del número anterior es va ometre la defunció de Maria Martorell Gamundi «de ca na Tomeva», que va morir dia 16 de febrer del 1.991.

TROBADA DE JOVES A LLUC EL PROPER SETEMBRE

Els darrers dies de setembre, del 26 al 29, es celebrarà al Monestir de Lluc el VII Seminari d'Informació i Estudi organitzat pel Grup Blanquerna. Enguany el títol genèric del Seminari és **L'esperit d'Europa**.

El Grup Blanquerna es defineix ideològicament per una doble identitat: la cristiana i la nacionalista. Creença en uns principis religiosos i ètics i també una voluntat d'esser fidels a la personalitat del poble de Mallorca i defensors dels seus drets col·lectius.

Al programa d'enguany hi ha xerrades sobre temes actuals que seran tractats per gent amb un important currículum d'intel·ligència i de llibres publicats. Vegem-ne una tria:

-El cristianisme com a component important de la nostra identitat, Josep Amengual i Batle, prior del Monestir i historiador.

-Identitat, cultura i llengua, Isidor Marí, sociolingüista.

-La ciutat europea actual i futura, Dr. Vicenç Rosselló Verger, catedràtic de la Universitat de València.

-L'Europa a trosos, Vicenç Partal,

periodista.

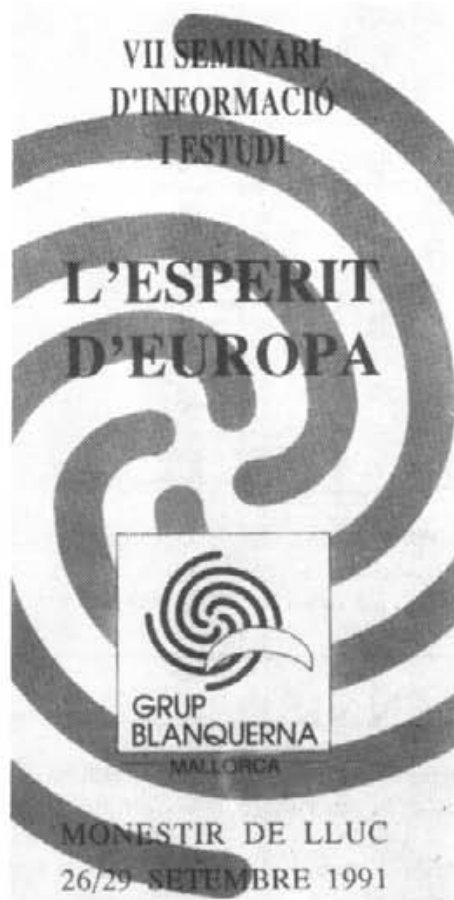
-La nova Europa, Angel Castiñeira, filòsof.

-La necessària sobirania, una estratègia a compartir, Joep-Lluís Carod-Rovira.

Les activitats realitzades pel Grup Blanquerna sobretot s'orienten als joves. Cada setembre n'hi acostumen assistir uns 150, i durant els quatre dies tenen l'oportunitat de conèixer temes nous i de lligar amistats amb gent de la seva edat d'altres llocs de Mallorca.

Els joves de Campanet que hi vulguin anar han de telefonar a l'Obra Cultural Balear, els matins, al número 7232 i demanar per na Paquita Bosch o en Josep Magrinyà. Els informaran dels detalls i els hi inscriuran.

Aquest Seminari d'Estudi, una mena d'Universitat d'Estiu, surt molt bé de preu i és molt recomanable per a joves amb inquietuds i amb ganes d'aprendre i de fer noves amistats. Si hi anau, n'estam segurs que no us en penedireu.

CAMPANYA DE RECOLLIDA I RECICLATGE DE VIDRE I DE PAPER

Segons l'acord a què han arribat l'Ajuntament de Campanet, la Fundació Deixalles i el Bloc Ecologista de Campanet-BEC, cada darrer dissabte no festiu dels mesos paretls es recollirà el paper, la roba i el vidre al nostre municipi. El calendari ha quedat fixat de la següent manera:

L'any 1991: 26 d'octubre i 28 de desembre.

El 1992 la recollida es farà el darrer dissabte de febrer, abril, juny, agost, octubre i desembre. En cas d'esser festiu, la recollida passaria al primer dissabte del mes següent.

La recollida començarà a les 10 del matí.

Recomanacions:

-S'ha de deixar tot el material al carrer.

-La manera de presentar-lo ha de ser la següent:

	Lligat	bosses	capses	sacs
Paper	X	X	X	X
Roba		X	X	X
Vidre			X	X

-No es recollirà el vidre que estigui romput o amollat.

-Procurar que les botelles siguin buides de líquid.

-Si algú en té molt i no el pot treure a fora pot avisar a l'Ajuntament o el BEC.